

Utskottet för välfärd i Nordens betänkande över politisk dialog om Rek. 36/2012

Nordisk alkohol- og tobakkspolitik i et folkehelseperspektiv

Förslag

Utskottet för välfärd i Norden föreslår

att efter avslutat politisk dialog anser Nordiska rådet Rek. 36/2012 som slutbehandlad.

Bakgrund

Nordiska rådets rekommendation 36/2012 om Nordisk alkohol- og tobakkspolitik i et folkehelseperspektiv har följande formulering¹:

Nordisk råd rekommenderer Nordisk ministerråd

å sette ned en ny arbeidsgruppe med representasjon fra alle de nordiske land, Færøyene, Grønland og Åland for å utarbeide et underlagsdokument til MR-S med anbefalinger og tiltak om en ny strategi om en bærekraftig alkohol og tobakkspolitik i Norden 2014-2020. Arbeidsgruppen skal se på relevansen av de tiltakene som forskere anbefaler er mest effektive for å redusere alkoholrelaterte problemer

Politisk dialog

I samband med Nordiska ministerrådet för social- och hälsopolitik den 27 april 2016 i Helsingfors avhölls politisk dialog mellan Nordiska rådets utskott för välfärd i Norden och Nordiska ministerrådet för socialpolitik och hälsa om rekommendation 36/2012 om Nordisk alkohol- og tobakkspolitik i et folkehelseperspektiv.

¹ efter det att att-satserna 2-12 avskrevs 2015

Nordiska ministerrådets talan fördes av Norges hälso- och omsorgsminister Bent Høie, (H), som inledde med att hänvisa till Könbergrapporten om framtidens nordiska hälsosamarbete och förslaget om ökat samarbete kring insatser för förbättrad folkhälsa. Förslag 5 i Könbergrapporten föreslår att de nordiska länderna tätare bör utbyta erfarenheter inom folkhälsoområdet, främst vad gäller medel inom alkoholpolitiken och tobakspolitiken. Ett syfte bör vara, att med hjälp av de olika ländernas erfarenheter minska alkohol- och tobakskonsumtionen.

Nordiska rådet

Rek. 36/2012/velferd
D 2016

Tidigare nummer:
A 1566/velferd

Behandlas i:
Utskottet för välfärd i Norden

J.nr. 12-00238-38

Genom Nordiska ministerrådets folkhälsodeklaration som de nordiska hälso- och socialministrarna antog den 27 april 2016 (samma dag som den politiska dialogen ägde rum) etablerar nu de nordiska ministrarna en Nordisk arena för samarbete på folkhälsoområdet. Arenan ska ha ett tvärsektorielt perspektiv och ska samverka med befintliga arbetsgrupper, nätverk, institutioner med flera på den nordiska nivån inom folkhälsoområdet. Nordens Välfärdscenter (NVC) ges ansvar som sekretariat för arenan.

Høie betonade vikten av att inom folkhälsosamarbetet minska konsekvenserna av alkohol och tobak. Den nordiska traditionellt restriktiva hållningen mot alkohol och tobak utmanas av ökad konsumtion och allt aggressivare marknadsföring, varför de nordiska hälsoministrarna arbetat med gemensamma insatser på detta område i tillägg till de nationella insatserna där genomförandet av EU:s tobaksdirektiv utgör en viktig del.

Høie uttryckte sig positivt till Nordiska rådets engagemang i alkohol- och tobaksfrågorna, speciellt som det är viktigt med en bred uppbackning till insatserna som ofta är opopulära. Ministrarna hoppas på gott samarbete med parlamentarikerna, eftersom det är behov för att politiker i samförstånd ser betydelsen av folkhälsoinsatser. De nordiska länderna är förhållandevis lika och nu när EU:s tobaksdirektiv ska implementeras görs det på lite olika sätt och olika tempo inom Norden, vilket ger möjlighet till att lära av varandra. Nordiska ministerrådet är därför tacksamma för Nordiska rådets engagemang inom alkohol och tobak från ett folkhälsoperspektiv. Det är allt fler unga som kämpar med missbruksproblem – det är ett samhällsproblem som ska tas på allvar.

Lennart Axelsson, (S), Sverige förde Nordiska rådets talan. Nordiska rådet har arbetat med alkohol- och tobaksfrågorna ur ett folkhälsoperspektiv sedan 2012 då det var välfärdsutskottets huvudtema.

Axelsson förtydligade Nordiska rådets önskan om att Nordiska ministerrådet skulle uppdatera alkoholstrategin från 2004, eftersom konsumentvanor och marknadsföring har ändrat sig drastiskt sedan dess. Utskottet för välfärd i Norden stödjer därför en fortsatt restriktiv syn på tobak- och alkoholspolitik, inte minst för att skydda ungdomen.

Nordiska rådet bidrar gärna till en konstruktiv dialog kring folkhälsoinsatserna på nordisk nivå.

Dialogen avslutades med att mötesordförande från finska ordförandeskapet, familje- och omsorgsminister Juha Rehula (cent), hänvisade till Finlands målsättning att vara rökfritt 2040 och pekade på att detta kan genomföras genom många olika insatser och att vi alla ska låta oss inspireras av varandra.

Utskottets synpunkter/konklusion

Nordiska rådets utskott för välfärd i Norden ser positivt på att de nordiska ministrarna nu antagit en folkhälsodeklaration och därmed etablerat en nordiska arena för samarbete inom folkhälsoområdet. Alkohol och tobak är de mest betydande faktorerna för folkhälsan, varav rökning står för den allra största inverkan.

Det är viktigt att slå vakt om det nordiska folkhälsotraditionerna, speciellt när alkoholpolitiken är under stark press inom EU-systemet och EU:s tobaksdirektiv ska genomföras i de nordiska länderna. Om den nya arenan ska kunna ta fatt i frågorna på ett genomgripande sätt bör de insatser som genomförs grundas på en uppdaterad politisk strategi där både alkohol och tobak omfattas. Nordiska rådet har länge påpekat att den nuvarande plattformen från 2004 inte inkluderar tobaksfrågorna.

Folkhälsoarenan kommer att arbeta med alkohol och tobak såväl som andra viktiga områden inom folkhälsa såsom ojämlikhet i hälsa och psykisk hälsa, som utskottet också ser som angelägna. Det är viktigt att tillräckligt med resurser avsätts för att samarbeta inom tre så omfattande områden. Faktorer som alkohol och tobaks inverkan på folkhälsan har även en stor inverkan på ojämlikheten i hälsa, vilket gör det än mer angeläget för de nordiska länderna att dela varandras erfarenheter inom dessa områden.

Utskottet ser gärna att Nordiska ministerrådet håller en fortsatt god dialog med Nordiska rådet om dessa viktiga insatser.

Stockholm, den 28 juni 2016

André N. Skjelstad (V)	Mikael Staffas (Lib)
Ari Jalonen (saf)	Paula Bieler (SD)
Bengt Morten Wenstøb (H)	Rikard Larsson (S)
Bente Stein Mathisen (H), Formand	Sivert Haugen Bjørnstad (FrP)
Karen J. Klint (S)	Vigdís Hauksdóttir (F), Næstformand
Krista Mikkonen (gröna)	
Lennart Axelsson (S)	

Nordiska rådet

Rek. 36/2012/velferd
D 2016

Tidigare nummer:
A 1566/velferd

Behandlas i:
Utskottet för välfärd i Norden

J.nr. 12-00238-38